

Python

Poziom średniozaawansowany

Łukasz Paluch

Senior Software Engineer w EPAM
Systems Inc.

Doktorant na wydziale Elektrotechniki,
Automatyki, Informatyki i Inżynierii
Biomedycznej na AGH

Kontakt: ap.lukaszpaluch@gmail.com

1. Jak wyglądać będzie szkolenie?

1. Jak wyglądać będzie szkolenie?
2. Co z przerwami?

1. Jak wyglądać będzie szkolenie?
2. Co z przerwami?
3. Jak wam się podoba Python???

1. Jak wyglądać będzie szkolenie?
2. Co z przerwami?
3. Jak wam się podoba Python???
4. Jakie tematy będą poruszane w trakcie tego bloku?

1. Python – ćwiczenia

- zmienne, typy zmiennych, instrukcje warunkowe, pętle, funkcje
- programowanie obiektowe

2. Python średniozaawansowany

- funkcje – zagadnienia zaawansowane
- wyrażenia lambda
- dekoratory
- operacje na plikach
- wyjątki
- wyrażenia regularne

ZACZYNAMY!

Zmienna -> pojemnik na dane

>> zmienna = 42

Nazwa zmiennej

znak przypisania

wartość

Każda zmienna posiada:

- nazwę
- wartość
- typ*
- miejsce w pamięci

```
In [1]: zmienna = 42
```

```
In [2]: type(zmienna)
```

```
Out[2]: int
```

```
In [1]: zmienna = 42
```

```
In [2]: id(zmienna)
```

```
Out[2]: 1352980160
```

```
In [3]: hex(id(zmienna))
```

```
Out[3]: '0x50a4d6c0'
```

Python ćwiczenia – zmienne i typy

Istnieje pokaźna ilość typów danych (typy warunkują ilość pamięci zajmowanej przez zmienną):

- Liczby (int – liczby całkowite, float – liczby wymierne (zmiennoprzecinkowe))
 - ❖ **1, -44, 100, 0, 5.5, 3.1415**
- Napisy (w informatyce nazywane stringami)
 - ❖ **"Hello world", 'napis', '''wielonijkowy napis'''**
- Wartości boolowskie (prawda/fałsz)
 - ❖ **True, False**
- Listy i krotki/tuple (zbiór zmiennych różnych typów)
 - ❖ **[55, 'napis', True]** -> lista, **(55, 'napis', True)** -> krotka/tuple
- Słowniki (mapa klucz -> wartość)
 - ❖ **{'Krzysztof': 4, 'Halina': 4.5, 'Wojciech': 5}**
- Zbiory (kolekcja niepowtarzających się danych)
 - ❖ **{1,2,3,4}** – wartości nie mogą się powtarzać
- Reprezentacja niczego: **None**

Uruchommy terminal i sprawdźmy czy rozumiemy co dzieje się w poszczególnych instrukcjach:

1. `2 ** 16`
2. `2 / 5, 2 / 5.0`
3. `"abc" + "123"`
4. `s = "napis"`
5. `"napis " + s`
6. `s * 5`
7. `s[:0]`
8. `"zielony %s i %s" % ("napis", s)`
9. `'zielony {0} i {1}'.format('napis', s)`
10. `f'zielony {'napis', } i {s}'`

1. `('x',)[0]`
2. `('x', 'y')[1]`
3. `L = [1,2,3] + [4,5,6]`
4. `L, L[:], L[:0], L[-2], L[-2:]`
5. `([1,2,3] + [4,5,6])[2:4]`
6. `[L[2], L[3]]`
7. `L.reverse(); L`
8. `L.sort(); L`
9. `L.index(4)`

1. `{'a':1, 'b':2}['b']`
2. `D = {'x':1, 'y':2, 'z':3}`
3. `D['w'] = 0`
4. `D['x'] + D['w']`
5. `D[(1,2,3)] = 4`
6. `list(D.keys()), list(D.values()), (1,2,3) in D`
7. `[]`
8. `["",[],(),{},None]`

W sesji interaktywnej stwórz czteroelementową listę o nazwie L:

- Co się stanie, kiedy spróbujemy wykorzystać indeks znajdujący się poza długością listy (jak `L[4]`)?
- Co się stanie, kiedy spróbujemy wykonać wycinek wykraczający poza długość listy (jak `L[-100:100]`)?
- Jak radzi sobie Python, kiedy próbujemy dokonać ekstrakcji sekwencji w odwrotnej kolejności — gdy niższa granica jest większa od wyższej (jak `L[3:1]`)? (Wskazówka: warto spróbować przypisać coś do tego wycinka (na przykład `L[3:1] = ['?']`) i zobaczyć, gdzie zostanie wstawiona wartość.

Utwórz strukturę danych reprezentującą dane osobowe. Zawrzyj w tej strukturze takie informacje jak imiona i nazwisko, wiek, zawód, adres, e-mail i numer telefonu. Wykorzystaj do tego dowolnie wybrane zmienne (przeróżnych typów). Spróbuj potem uzyskać dostęp do poszczególnych elementów za pomocą indeksowania.

Jeżeli program ma podjąć jedno z kilku działań, wykorzystuje do tego instrukcję **if**.

```
if <warunek>:  
    <instrukcje>  
elif <inny_warunek>:  
    <inne_instrukcje>  
else:  
    <jeszcze_inne_instrukcje>
```

Python ćwiczenia – instrukcje warunkowe

Python musi być w stanie przekształcić **warunek** w wyrażenie boolowskie, czyli takie, których wynik przyjąć może jedną z dwóch wartości: <True, False>.

```
In [15]: True and True  
Out[15]: True
```

```
In [16]: True and False  
Out[16]: False
```

```
In [17]: False or True  
Out[17]: True
```

```
In [18]: not False  
Out[18]: True
```

```
In [19]: not True  
Out[19]: False
```

```
In [20]: "a" == "b"  
Out[20]: False
```

```
In [21]: 10 is 10  
Out[21]: True
```

```
In [22]: "abc" > "Abc"  
Out[22]: True
```

```
In [23]: 22 != 30  
Out[23]: True
```

```
In [30]: bool(100)  
Out[30]: True
```

```
In [31]: bool(0)  
Out[31]: False
```

```
In [32]: bool("napis")  
Out[32]: True
```

```
In [33]: bool("")  
Out[33]: False
```

```
In [34]: bool([])  
Out[34]: False
```

```
In [35]: bool({}) == False  
Out[35]: True
```


Napisz skrypt pytający użytkownika o wiek. Jeżeli użytkownik jest przed 18-tką wyświetli informację „Użytkownik niepełnoletni” oraz zwróci ile lat zostało użytkownikowi do pełnoletniości. Użytkownikom pełnoletnim wyświetli informację „Użytkownik pełnoletni”. Sprawdź czy wiek użytkownika nie przekracza 100 lat i wyświetl komunikat „200 lat!!!”.

Napisz program, który:

- wypisze wszystkie liczby od 1 do 100
- jeśli liczba jest podzielna przez trzy wypisze “**Fizz**” zamiast liczby.
- jeśli liczba jest podzielna przez pięć wypisze “**Buzz**” zamiast liczby.
- jeśli liczba jest podzielna przez trzy i pięć wypisze “**FizzBuzz**” zamiast liczby.

Napisz program, który znajdzie liczby między 2000 a 3200, które są podzielne przez 7, ale niepodzielne przez 5 i wyświetli je na ekranie.

Python ćwiczenia - pętle

W Pythonie występują dwa rodzaje pętli:

- Pętla for – stosujemy kiedy wiemy ile razy pętla ma się wykonać
- Pętla while – stosujemy kiedy nie wiemy ile razy pętla ma się wykonać i czekamy na spełnienie pewnego warunku

```
In [4]: for i in range(10):  
...:     print(i)  
...:
```

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9

```
In [5]: i = 10
```

```
In [6]: while i > 7:  
...:     print(f"i={i} jest większe od 7")  
...:     i-=1  
...:
```

```
i=10 jest większe od 7  
i=9 jest większe od 7  
i=8 jest większe od 7
```

Python ćwiczenia - pętle

W pętlach stosuje się dwie istotne komendy:

- `continue` – kiedy chcemy (nagle) rozpocząć kolejną iterację
- `break` – kiedy chcemy (nagle) przerwać pętlę zanim zakończy swoje działanie

```
In [7]: liczby = [12, 15, 5, -6]
```

```
In [8]: for liczba in liczby:
...:     print(liczba)
...:     if liczba == 15:
...:         break
...:
```

12

15

```
In [9]: liczby = [1, 2, 3, 4, 5]
```

```
In [10]: for liczba in liczby:
...:     if liczba != 4:
...:         print(liczba)
...:         continue
...:     break
...:
```

1

2

3

Analogicznie przykłady wyglądają z wykorzystaniem pętli `while`

W komputerach wszystko zapisywane jest jako liczba (komputer zrozumie np taki ciąg zer i jedynek: 01010110110110), nawet litery są przechowywane w pamięci jako liczby. Każdemu znakowi, od A-Z i a-z przypisywana jest konkretna liczba, standard ten nosi nazwę standardu ASCII.

Napisz pętlę **for** wyświetlającą kod ASCII dla każdego znaku z łańcucha o nazwie S. Do konwersji każdego znaku na kod ASCII należy wykorzystać wbudowaną funkcję **ord(*znak*)**. Przetestuj jak działa ta funkcja w terminalu Pythona.

```
>> ord('A')  
>> 65
```


Utwórz pętlę, która będzie wyświetlała poniższy wzór:

*

**

Napisz prosty program, który w każdym obiegu pętli zapyta użytkownika o liczbę i wypisze ją na ekranie. Program ma się wykonywać do momentu, kiedy użytkownik poda liczbę podzielną przez 12.

Napisz program proszący użytkownika o podanie dwóch liczb całkowitych. Program powinien podać sumę wszystkich liczb całkowitych znajdujących się między podanymi liczbami (z nimi włącznie).

Jeżeli użytkownik poda liczby 4 i 8, program powinien wypisać 30, ponieważ $4+5+6+7+8=30$.

Python ćwiczenia - funkcje

Funkcje to bloki, z których zbudowany jest program. Dzięki stosowaniu funkcji można używać raz napisany kod w wielu miejscach/plikach/pakietach bez wprowadzania powtarzalności. Dzięki temu w przypadku konieczności aktualizacji funkcji, wystarczy to zrobić w jednym miejscu.

```
def function (arg1, arg2) :
```

```
<instrukcje>
```

```
return <wartość/wyrażenie>
```

Słowo kluczowe
do tworzenia funkcji

Słowo kluczowe, dzięki któremu funkcja może zwrócić jakąś obliczoną wartość

Lista argumentów przekazywanych do funkcji

Nazwa funkcji

Python ćwiczenia - funkcje

Ciekawostka: funkcja zawsze zwraca jakąś wartość, nawet jeśli pominiemy w jej ciele słowo return!

```
In [36]: def moja_funkcja():  
...:     print("udaje, ze nic nie zwracam")  
...:  
  
In [37]: wartosc = moja_funkcja()  
udaje, ze nic nie zwracam  
  
In [38]: wartosc  
  
In [39]: wartosc is None  
Out[39]: True
```

W przypadku pominięcia słowa return, funkcja zwróci None.

Opakuj wszystkie programy napisane na dzisiejszych zajęciach w funkcje (zastanów się czy pojedynczy program nie dałoby się rozdzielić na większą ilość funkcji niż 1).

Zaimplementuj własną funkcję znajdującą maksymalną wartość liczbową w liście liczb podanej jako parametr wejściowy.

Napisz funkcję obliczającą silnię liczby podanej jako argument.

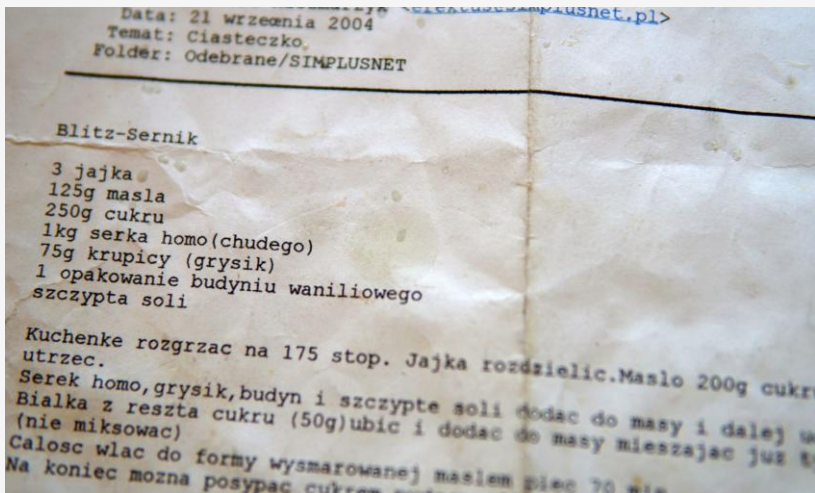
Po co nam programowanie obiektowe?

- Ponowne wykorzystanie kodu,
- Hermetyzacja
- Struktura
- Utrzymywanie

Zamysł: dane > algorytmy, dane są ważniejsze od zadań/instrukcji.

Klasa vs obiekt

Klasa to nowy typ danych (zdefiniowany przez użytkownika), jest to przepis na utworzenie obiektu.

Definicja najprostszej klasy wygląda tak:

```
In [2]: class Sernik:  
        ...:     pass  
        ...:
```

W tym momencie powołaliśmy do życia nowy typ (obok int, float, str, list, itd.)

Analogia do podstawowych typów danych:

```
In [1]: type(10)
Out[1]: int
```

```
In [2]: class Sernik:
...:     pass
...:

In [3]: sernik_babci_kunegundy = Sernik()

In [4]: type(sernik_babci_kunegundy)
Out[4]: __main__.Sernik
```

Można by rzec, iż `int` to nazwa klasy, podczas gdy `10` to obiekt typu `int`. Podobnie `Sernik` to nazwa nowego typu, a `sernik_babci_kunegundy` to zmienna reprezentująca ten typ.

W związku z tym, że obiekt zazwyczaj reprezentuje coś realnego, coś co istnieje poza ekranem monitora, musi posiadać w sobie elementy, które w sposób oczywisty zidentyfikują go jako reprezentację realnego przedmiotu: musi on mieć podobne cechy i podobnie się zachowywać.

Python ćwiczenia – programowanie obiektowe


```
In [6]: class Czlowiek:
...:     def __init__(self):
...:         self.imie = ""
...:         self.nazwisko = ""
...:         self.wiek = 0
...:         self.wzrost = 0
...:     def poruszaj_sie(self):
...:         pass
...:     def jedz(self):
...:         pass
...:     def szukaj_pracy(self):
...:         pass
...:     def ucz_sie_pythona(self):
...:         pass
...:     :
```

Definicja klasy Czlowiek, utworzenie nowego typu

Konstruktor – specjalna funkcja odpowiedzialna za definiowanie atrybutów przyszłego obiektu, inicjalizowanie wartości tych atrybutów oraz tworzenie samego obiektu

Deklaracja atrybutów, które będzie posiadał każdy obiekt typu Czlowiek

Definicja metod, czyli akcji, jakie będzie można wykonywać na obiekcie

OBIEKT, KLASA, POLA, METODY - ĆWICZENIE

Paradygmaty programowania obiektowego:

- **Abstrakcja** – skupienie się na wydobyciu informacji niezmiennych i wspólnych dla pewnej grupy obiektów.
- **Enkapsulacja** – ukrywanie szczegółów implementacyjnych przed użytkownikiem.
- **Dziedziczenie** – sposób na rozszerzanie klas na podstawie tych już istniejących. Klasa dziedzicząca będzie posiadać te same pola i metody co klasa, po której następuje dziedziczenie.
- **Polimorfizm** – wołanie różnych implementacji tej samej metody, w zależności od obiektu, który ją woła.

Python ćwiczenia – programowanie obiektowe

Jeszcze jedna rzecz o przeładowaniu operatorów...

Python wie co dodajemy do siebie:

```
In [50]: "hello" + " " + "world"  
Out[50]: 'hello world'
```

```
In [51]: 2 + 3 + 4  
Out[51]: 9
```

W jakiś sposób wie, jaką operację wykonać w przypadku dodawania różnych obiektów do siebie. Jak to robi?

Każda klasa może mieć swoją definicję dodawania, odejmowania, mnożenia, porównywania itd.

Osiąga się to poprzez implementację w ciele klasy specjalnych metod zwanych *magic methods*.

Przykłady:

`__add__`, `__sub__`, `__mul__`, `__eq__`, `__len__`, `__lt__`, `__gt__`, `__init__`

Bez definicji dodawania w klasie, Python zwraca błąd:

```
In [52]: class Skladnik:
...:     def __init__(self, skladnik):
...:         self.skladnik = skladnik
...:
```

```
In [53]: sk11 = Skladnik(10)
```

```
In [54]: sk12 = Skladnik(20)
```

```
In [55]: sk11 + sk12
```

```
-----
TypeError                                Traceback (most recent call last)
<ipython-input-55-4549e37d44f8> in <module>
----> 1 sk11 + sk12
```

```
TypeError: unsupported operand type(s) for +: 'Skladnik' and 'Skladnik'
```


Z definicją (przeładowaniem) operatora dodawania (`__add__`), obiekty mogą być dodane zgodnie z naszą implementacją:

```
In [56]: class Skladnik:
...:     def __init__(self, skladnik):
...:         self.skladnik = skladnik
...:     def __add__(self, obj):
...:         return self.skladnik + obj.skladnik
...:
...:
```

```
In [57]: sk11 = Skladnik(10)
```

```
In [58]: sk12 = Skladnik(20)
```

```
In [59]: sk11 + sk12
```

```
Out[59]: 30
```


Zróbmy sobie proste ćwiczenie myślowe...

Klasy i metody abstrakcyjne - ABC

- Czasami klasy bazowe, po których dziedziczymy, informują jedynie jakie metody muszą być zaimplementowane w klasach pochodnych ale nie dostarczają konkretnej implementacji.
- Takie klasy nazywamy abstrakcyjnymi. Dokładnie każda klasa, która posiada co najmniej jedną abstrakcyjną metodę (taką, która posiada jedynie sygnaturę ale nie dostarcza jej implementacji) jest nazywana abstrakcyjną.
- Nie można stworzyć bezpośrednio obiektu klasy, która jest abstrakcyjna, najpierw trzeba dostarczyć konkretną klasę, dziedziczącą po abstrakcyjnej, która implementuje wszystkie abstrakcyjne metody.
- Np. możemy stworzyć abstrakcyjną klasę reprezentującą instrument muzyczny. Wiemy, że każdy instrument potrafi jakoś grać i to jest nasza abstrakcyjna metoda.
- Każdy konkretny instrument będzie dostarczał implementacji abstrakcyjnej metody **play**.

```
1 import abc
2
3
4 class MusicalInstrument(abc.ABC):
5
6     @abc.abstractmethod
7     def play(self):
8         pass
```

Klasy i metody abstrakcyjne - ABC

- Do stworzenia abstrakcyjnej klasy jest nam potrzebny standardowy moduł **abc** (**A**bstr**a**ct **B**ase **C**lasses).
- Klasa abstrakcyjna powinna dziedziczyć po **abc.ABC** aby zaznaczyć fakt, że jest abstrakcyjna.
- Ponadto powinna posiadać co najmniej jedną metodę udekorowaną dekoratorem **@abc.abstractmethod**. W naszym przypadku jest to metoda **play**. Jak widać, nie dostarczamy żadnej implementacji tej metody, od razu piszemy **pass**.
- Chcemy stworzyć konkretną klasę **Guitar** dlatego w deklaracji, klasy zaznaczamy, że dziedziczymy z **MusicalInstrument**. Jednak nasza definicja nie jest poprawna, co sygnalizuje nam PyCharm podkreślając nazwę naszej klasy.
- Problem polega na tym, że nie dostarczyliśmy w klasie **Guitar** konkretnej implementacji metody **play**.

```
1  import abc
2
3
4  class MusicalInstrument(abc.ABC):
5
6      @abc.abstractmethod
7      def play(self):
8          pass
```

```
11 class Guitar(MusicalInstrument):
12     pass
```

Klasy i metody abstrakcyjne – definicja metody abstrakcyjnej


```
from abc import ABC, abstractmethod

class MusicalInstrument(ABC):
    @abstractmethod
    def play(self):
        pass
```

lub

```
from abc import ABC, abstractmethod

class MusicalInstrument(ABC):
    @abstractmethod
    def play(self):
        ...
```


Klasy i metody abstrakcyjne - ABC

- Teraz nasza konkretna klasa jest zdefiniowana poprawnie - gitara mówi nam konkretnie jakie dźwięki z siebie wydaje.
- Ponadto PyCharm na marginesie prezentuje nam przyciski, dzięki którym możemy się wygodnie przełączać pomiędzy abstrakcyjną deklaracją metody a jej konkretnymi implementacjami w klasach pochodnych - nawet jeśli klasy są w oddzielnych plikach.

```
1 import abc
2
3
4 class MusicalInstrument(abc.ABC):
5
6     @abc.abstractmethod
7     def play(self):
8         pass
9
10
11 class Guitar(MusicalInstrument):
12     def play(self):
13         return "Brzdęk, brzdęk"
```

```
In [1]: paste
import abc

class MusicalInstrument(abc.ABC):

    @abc.abstractmethod
    def play(self):
        pass

class Guitar(MusicalInstrument):
    def play(self):
        return "Brzdęk, brzdęk"
## -- End pasted text --

In [2]: some_instrument = MusicalInstrument()

-----
TypeError                                 Traceback (most recent call last)
<ipython-input-2-a5b6411af71c> in <module>
----> 1 some_instrument = MusicalInstrument()

TypeError: Can't instantiate abstract class MusicalInstrument with abstract methods play

In [3]: my_gibson = Guitar()

In [4]: my_gibson.play()
Out[4]: 'Brzdęk, brzdęk'
```

- Na przykładzie jasno widać, że nie da się stworzyć obiektu klasy abstrakcyjnej.

Klasy i metody abstrakcyjne - ABC

- Możemy stworzyć więcej klas instrumentów i zestawić je w orkiestrę!
- Możemy ponadto stworzyć funkcję, która dyryguje instrumentami.
- Najlepsze jest to, że funkcja wcale nie musi wiedzieć, jakimi konkretnie instrumentami dyryguje. Wszystko co jest wystarczy to wiedza, że każdy instrument, aby mógł nazywać się instrumentem, musi dostarczać metodę **play**, więc można ją wykonać i wtedy instrument zagra w sposób specyficzny dla swojego rodzaju.
- Ta możliwość jednolitego traktowania obiektów różnych klas o wspólnej bazie jest nazywana **polimorfizmem**, który oprócz dziedziczenia i abstrakcji jest kolejną ważną koncepcją programowania obiektowego.

```
12 class Guitar(MusicalInstrument):
13     def play(self):
14         return "Brzdęk, brzdęk"
15
16
17 class Flute(MusicalInstrument):
18     def play(self):
19         return "Fiu, fiu!"
20
21
22 class Violin(MusicalInstrument):
23     def play(self):
24         return "Skrzyp, skrzyp!!"
25
26
27     def conductor(instruments:
28         typing.Sequence[MusicalInstrument]
29         ) → None:
30         for instrument in instruments:
31             print(instrument.play())
```

Klasy i metody abstrakcyjne - ABC

- Możemy stworzyć więcej klas instrumentów i zestawić je w orkiestrę!
- Możemy ponadto stworzyć funkcję, która dyryguje instrumentami.
- Najlepsze jest to, że funkcja wcale nie musi wiedzieć, jakimi konkretnie instrumentami dyryguje. Wszystko co jest wystarczy to wiedza, że każdy instrument, aby mógł nazywać się instrumentem, musi dostarczać metodę **play**, więc można ją wykonać i wtedy instrument zagra w sposób specyficzny dla swojego rodzaju.
- Ta możliwość jednolitego traktowania obiektów różnych klas o wspólnej bazie jest nazywana polimorfizmem, który oprócz dziedziczenia i abstrakcji jest kolejną ważną koncepcją programowania obiektowego.

```
In [2]: orchestra = [Guitar(), Violin(), Flute()]

In [3]: conductor(orchestra)
Brzdęk, brzdęk
Skrzyp, skrzyp!!
Fiu, fiu!
```


Napisz program symulujący zoo.

Kod powinien się składać z klasy Zoo (na podstawie orkiestry z przykładu), posiadającej listę zwierząt typu Animal (napisz do trzech klas reprezentujących trzy dowolnie wybrane zwierzęta powinny one dziedziczyć po klasie Animal). Zaimplementuj w klasach metody odpowiedzialne za poruszanie się, dawanie głosu i odżywanie zwierząt.

Kod reprezentujący zachowywanie się zwierząt (przykładowy):

```
>> burek = Dog()
>> burek.make_noise()
"Hau hau!"
>> nemo = Fish()
>> nemo.make_noise()
"Bul bul bul"
```

Wykorzystaj inwencję twórczą 😊